

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด 2.2 KM-LO และความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

❖ ผลการทบทวนและวิเคราะห์ผลการจัดการความรู้ของ กพร. (รอบ 5 เดือนแรก: ต.ค.66-ก.พ. 67) เพื่อหา GAP ในการพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน (รอบ 5 เดือนหลัง : มี.ค.- ก.ค.67)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย ได้ดำเนินการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการเพื่อเสริมสร้างหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดรับกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกรมอนามัยเพื่อยกระดับองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และได้กำหนดค่านิยมของ กพร. คือ “SMART” (S-Systematic การคิดเชิงระบบ, M-Management การบริหารจัดการที่ดี, A-Achievement มุ่งผลสัมฤทธิ์, R-Relationship มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี, T-Trust เคารพเชื่อมั่น) และเพื่อยกระดับคุณภาพงานตามบทบาทภารกิจให้บรรลุภารกิจเป้าหมายของหน่วยงานจึงมีการใช้เครื่องมือกระบวนการจัดการความรู้ (KM) เพื่อสนับสนุนให้มีจัดการความรู้อย่างเป็นระบบทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์กร เพื่อให้เกิดการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงทั้งด้านกระบวนการทำงาน/บริการ และสร้างนวัตกรรมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินพันธกิจด้านการพัฒนาระบบราชการ โดยได้ร่วมกันกำหนดมาตรการและวางแผนการดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปี 2567 ทั้งนี้ ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รอบ 5 เดือนแรก (ต.ค.66 – ก.พ. 67) เป็นไปตามแผน/กิจกรรมและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สรุปได้ดังนี้

ผลการขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ กพร. ประจำปี พ.ศ. 2567 รอบ 5 เดือนแรก (ต.ค.66 – ก.พ. 67)							
กิจกรรม	เป้าหมาย	ผล	1	2	3	4	5
มาตรการเข้มมุ่ง กพร. สู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) เพื่อกำหนดทิศทางของหน่วยงานสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) โดยมีกลไกคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) ของหน่วยงาน ในการขับเคลื่อนและนำองค์กรให้มีการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน							
1. ทบทวนคำสั่ง เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	1 ครั้ง/ปี	ดำเนินการแล้วเสร็จ	✓				
2. ประชุมคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	5 ครั้ง/ปี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	✓	✓	✓		
มาตรการ SMART กพร. สู่ SMART KM เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการจัดการข้อมูลความรู้ภายในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ พัฒนาค้นเองให้เป็นผู้รู้ และนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและมีผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนพัฒนาฐานความรู้ของหน่วยงาน เพื่อรวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ ข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบและพร้อมใช้งาน ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน							
3. จัดทำแผนดำเนินการสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567)	1 เรื่อง/ปี	ดำเนินการแล้วเสร็จ	✓				
4. จัดเวที การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM & Knowledge Sharing) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	4 ครั้ง/ปี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	✓	✓			
5. พัฒนาค้นคลังข้อมูลความรู้ ผลงานวิชาการ/นวัตกรรม ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	1 ฐานข้อมูล/ปี	ดำเนินการแล้วเสร็จ	✓				

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ กพร. รอบ 5 เดือนแรก (ต.ค.66 – ก.พ. 67) ประกอบด้วย

1) มีการกำหนดนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน และมีแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) ประจำปีที่ชัดเจน รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ผ่าน กลไกการประชุมประจำเดือนของหน่วยงานและการประชุมคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) ของ กพร.

2) มีกลไกคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) ของหน่วยงาน เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นรูปธรรม

3) บุคลากรของ กพร.ทุกระดับ ทั้งผู้บริหาร (ผู้นำ) และบุคลากร (ผู้ปฏิบัติ) ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการร่วมกันออกแบบและขับเคลื่อนงาน ตั้งแต่การกำหนดทิศทางของหน่วยงาน กำหนดประเด็นความรู้ที่สำคัญและจำเป็น รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการทำงาน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการพูดคุย การถ่ายทอดประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนความรู้รวมถึงปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงาน และร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงานและพัฒนาผลงานวิชาการ กระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จากข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนฯ (รอบ 5 เดือนแรก : ต.ค.66 – ก.พ. 67) ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ครั้งที่ 3/2567 และเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM & Knowledge Sharing) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 18 มี.ค.67 วาระที่ 3.1 ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร : ได้ร่วมกันทบทวนมาตรการและกิจกรรม (รอบ 5 เดือนแรก) เห็นว่า แผนการดำเนินงานดังกล่าวช่วยสร้างและเปิดโอกาสให้บุคลากรของ กพร. มีการจัดการความรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สนองเป้าหมายของหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เป็นพลังเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาปรับปรุงทั้งด้านกระบวนการทำงาน/บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินพันธกิจและการบรรลุเป้าหมายของ กพร. และมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบให้ใช้มาตรการและแผนการดำเนินงานฯ ตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานรอบ 5 เดือนหลัง (มี.ค. – ก.ค. 67) เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายต่อไป พร้อมทั้งเพิ่มหมวดหมู่ความรู้ เกี่ยวกับ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ 2540 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) ในเมนูคลังความรู้ DM/KM กพร. เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นไปตาม พรบ.ฯ ต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนงานตามแผนดำเนินงานสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของ กพร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ผลการดำเนินงาน (รอบ 5 เดือนแรก : ต.ค.66 – ก.พ. 67) ได้แก่ เอกสารผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ 1 เรื่อง เอกสาร/คู่มือ ที่สอดคล้องกับภารกิจงานของ กพร. ที่เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ 2 เรื่อง เอกสารสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) จำนวน 4 เรื่อง สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

❖ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร มีคลังความรู้ของหน่วยงาน เผยแพร่และจัดเก็บที่เว็บไซต์ของ กพร. เมนูศูนย์ความรู้ กพร. ผลการดำเนินงานสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการ / นวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบ 5 เดือนแรก

ผลงานวิชาการ/นวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของ กพร. เผยแพร่และจัดเก็บที่เว็บไซต์ของ กพร. >>

❖ ศูนย์ความรู้ กพร. หัวข้อ “ผลงานวิชาการ/งานวิจัย” ลิงค์เอกสาร <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/research>

● เอกสารผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ

1) ผลงานวิจัย เรื่องการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0: กรณี ศึกษาหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ส่วนกลาง (ฉบับปรับปรุง) โดย นางวาสนา ปะสังคานนท์ ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

● เอกสาร/คู่มือ >> ผลงานวิชาการของ กพร. ที่เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 2 เรื่อง

1) คู่มือรายงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2) คู่มือการส่งผลงานของกรมอนามัยสมัครขอรับรางวัลบริการภาครัฐและการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567

เอกสารสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) จำนวน 4 เรื่อง

❖ คลังความรู้ DM/KM กพร. >> ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

<https://psdg.anamai.moph.go.th/th/dm-km-psdg?textSearch=&category=6218>

● KM'67-การพัฒนากระบวนการ

-KM :รางวัลเลิศรัฐกับการพัฒนาระบบราชการ

-KM :รายงานสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนและพัฒนาผลงานรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2566

● 67'หมวดความรู้สู่สุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

-สรุป KM : เทคนิคการออกแบบสื่อการนำเสนอด้วยแพลตฟอร์ม CANVA ออนไลน์ สำหรับมือใหม่

● 67'หมวดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

-สรุป KM : WAY OF LIFE ใช้ชีวิตให้ง่าย สุข สนุก สุขภาพดี

จากข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567) รอบ 5 เดือนแรก (ต.ค. 66 – ก.พ. 67) เป็นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และได้รวบรวมเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่สำคัญและจำเป็น รวมถึงผลงานวิชาการเอกสาร/คู่มือ ไว้ที่เว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ เป็นระบบและพร้อมใช้งาน ดังนั้น การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนสร้างหรือพัฒนาวิชาการ/นวัตกรรมฯ รอบ 5 เดือนหลัง (มี.ค-ก.ค. 67) ที่ประชุมคณะกรรมการ กพร.กพร. ครั้งที่ ครั้งที่ 3/2567 เมื่อวันที่ 18 มี.ค.67 มีมติให้ดำเนินการตามแผนเดิม โดยให้เพิ่มผลงานวิชาการ/นวัตกรรม KM เรื่อง “การบริหารจัดการความเสี่ยงและการประเมินผลระบบการควบคุมภายในของกรมอนามัย” และ KM เรื่อง “Body of Knowledge (BOK) ของ กพร.คืออะไร” รวมถึงให้มีการทบทวนความรู้ที่สำคัญและจำเป็นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดการกระบวนกรเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

❖ ข้อมูล ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อภารกิจหน่วยงาน

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาระบบราชการภายในของกรมอนามัย เพื่อให้การดำเนินงานของกรมอนามัยเกิดผลสัมฤทธิ์ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าเชิงภารกิจแห่งรัฐ โดยนำเครื่องมือที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงาน ก.พ.ร. มาใช้ขับเคลื่อนและพัฒนาระบบราชการของกรมอนามัย โดยข้อมูล ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อภารกิจของหน่วยงาน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ หลักเกณฑ์และแนวทางคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) การเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมและการบริการภาครัฐ การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ (PA) การพัฒนาโครงสร้างหน่วยงาน และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ/เทคโนโลยีที่สนับสนุนการทำงาน

❖ รายการข้อมูล ความรู้ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง/พัฒนา การขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร รอบ 5 เดือนหลัง (มีนาคม – กรกฎาคม 2567)

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) ได้ทบทวนและวิเคราะห์ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. 2567 รอบ 5 เดือนแรก : ตุลาคม 2566 – กุมภาพันธ์ 2567 โดยมีรายการข้อมูล ความรู้ที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานตัวชี้วัด รอบ 5 เดือนหลัง ดังนี้

รายการข้อมูล ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ (รอบ 5 เดือนหลัง)

1. รายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด 2.2 KM-LO ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (รอบ 5 เดือนแรก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
 - 1.1 เอกสารสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ (หน้า 34-35)
 - 1.2 เอกสารสรุปผลการดำเนินงานตามแผนสร้างหรือพัฒนาผลงานวิชาการฯ (หน้า 37)

ที่มา: รายงานการประชุมกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย ครั้งที่ 6/2567 วันที่ 4 มี.ค.67
https://psdg.anamai.moph.go.th/th/internal02/download?id=117596&mid=29662&mkey=m_document&lang=th&did=33330
2. คลังข้อมูลวิชาการของหน่วยงาน บนหน้าเว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ประจำปี 2567 (รอบ 5 เดือนแรก: ต.ค.66 – ก.พ.67)
 - 2.1 รายการผลงานการจัดการข้อมูลและความรู้ /การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (DM/KM) ของ กพร.
ที่มา: <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/dm-km-psdg?textSearch=&category=6218>
 - 2.2 ผลงานวิชาการ/งานวิจัย ที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน ที่มา: <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/research>

รายการความรู้ ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ รอบ 5 เดือนหลัง

1. body of knowledge – knowledge – knowledge management (km)
(ที่มา : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2567. จาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=body-of-knowledge-knowledge-knowledge-management-km>)
2. ความรู้กับองค์ความรู้ และการลงทุน. (ที่มา :Facebook ดร.วิรินทร์ เมฆประดิษฐสิน.21 กันยายน 2018 สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2567)
3. BOK : Body of Knowledge คืออะไร
(ที่มา : บริษัท คิวเอ็มแอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด.สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2567. <https://www.qmlcorp.com>)

รายการความรู้ ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ รอบ 5 เดือนหลัง (ต.ค.66 - ก.พ.67)

body of knowledge – knowledge – knowledge management (km)

ที่มา : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2567.

จาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=body-of-knowledge-knowledge-knowledge-management-km>

คำว่า body of knowledge บัญญัติศัพท์ว่า องค์ความรู้ หมายถึงความรู้ที่ประกอบด้วยมโนทัศน์หลัก โครงสร้างและช่องทางที่จะเข้าถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อไปนี้ (๑) รวบรวม ค้นคว้าอย่างลึกซึ้งและมีส่วนร่วม (๒) ทดลองปฏิบัติ วิเคราะห์และสรุปสาระ (๓) เกิดแนวคิด เนื้อหาและแนวทางพัฒนา เรียกว่า ความรู้ (๔) การสังเคราะห์ แนวคิด เนื้อหา แนวทาง บูรณาการมาเป็นความรู้ในระดับสูงขึ้น

คำว่า knowledge บัญญัติศัพท์ว่า ความรู้ หมายถึง สาระ ข้อมูล แนวคิด หลักการ ที่บุคคลรวบรวมได้จากประสบการณ์ ในวิถีชีวิต ความรู้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและเทคโนโลยี บุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ การศึกษา อบรม การรับถ่ายทอดทางวัฒนธรรม การรับรู้ การคิดและการฝึกปฏิบัติ จนสามารถสรุปสาระความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

คำว่า knowledge management (KM) บัญญัติว่า การจัดการความรู้ (เคเอ็ม) หมายถึง กระบวนการพัฒนาความรู้ของบุคคลและองค์กรเพื่อสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพโดยการรวมกลุ่มกัน กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมคิดร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของสมาชิก ผสมผสานกับความรู้จากแหล่งข้อมูลทั่วไป มีการกำหนดเป้าหมาย วิธีการปฏิบัติ การทดลอง การตรวจสอบ การสังเคราะห์และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ในระดับบุคคล การร่วมกระบวนการจัดการความรู้ช่วยเสริมสร้างความตระหนักคุณค่าและความสามารถที่เป็นความรู้ฝังลึกอยู่ในตัวตน เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ ในระดับองค์กร กระบวนการจัดการความรู้เน้นการเรียนรู้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน สมาชิกขององค์กรต่างเสริมพลังกันฉันทลักษณ์มิตร ทำให้องค์กรมีความเข้มแข็งและผลงานก้าวหน้า สอดคล้องกับวิสัยทัศน์เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization)

จำเรียง จันทระประภา

ความรู้กับองค์ความรู้ และการลงทุน

ที่มา : Facebook ดร.วิรินทร์ เมฆประดิษฐสิน.21 กันยายน 2018 สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2567

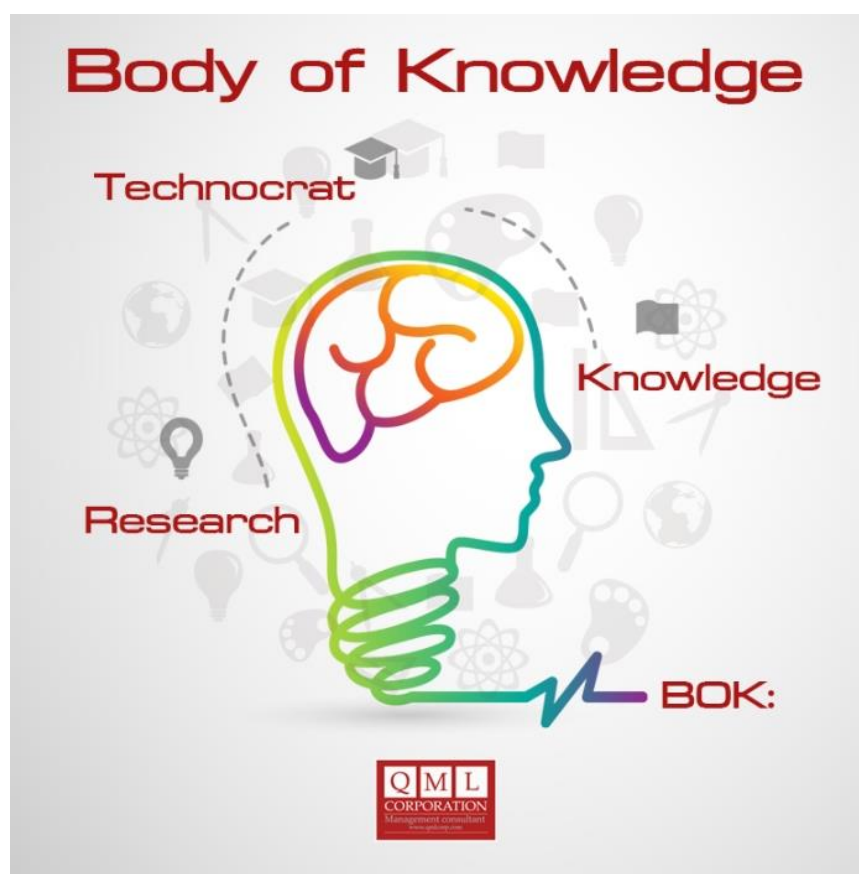
ความรู้ (Knowledge) กับ องค์ความรู้ (Body of Knowledge) มีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ในเชิงบริบท การเข้าถึงความรู้ ก็กับการเข้าถึงองค์ความรู้ สร้างผลลัพธ์ที่แตกต่างได้อย่างชัดเจน

ความรู้ เราสามารถหาได้ทั่วไป จาก internet เช่น Google แต่องค์ความรู้ มีได้เฉพาะชั้นเรียนเท่านั้น องค์ความรู้ จะประกอบด้วย ลำดับของความรู้ ที่จัดเรียงออกมาเป็นบทต่างๆ หัวข้อย่อยต่างๆ ลองนึกภาพต้นไม้ ต้นหนึ่ง เราจะเห็นว่า มีราก มีกิ่งและก้านสาขาต่างๆ แต่ละกิ่งเต็มไปด้วยใบ องค์ความรู้ก็คือต้นไม้ต้นหนึ่งที่มีครบทุกอย่าง ส่วนความรู้ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของต้นไม้ อาจเป็นแค่กิ่งหนึ่ง หรือแม้กระทั่งเป็นใบไม้ใบหนึ่งเท่านั้น

การที่เราต้องการให้เก่งและรอบรู้ในระดับมืออาชีพจริงๆ ท่านต้องมี "องค์ความรู้" ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเรียนแบบมีขั้นตอน มีลำดับ มีใช้การหาความรู้จาก internet เพราะนั่นเป็นเพียงแค่ว่าความรู้ ที่อาจใช้เติมเต็มในยามที่ต้องการ ในขณะที่ท่านที่มีองค์ความรู้สามารถต่อยอด ได้ไม่มีสิ้นสุด และไม่ขาดสิ่งใดเพียงแต่ติดตาม update ความรู้ใหม่ๆเท่านั้น การที่จะให้ได้ว่าความรู้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการลงทุน ไม่มีการลงทุนใดที่ดีที่สุดเท่ากับการลงทุนเรื่องความรู้ โดยเฉพาะการเรียนอย่างจริงจัง (การเรียนที่มีองค์ความรู้) ทุกวันนี้ ผมลงทุนกับการเรียนรู้ และเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเรียนเป็นหลักสูตรกับทางต่างประเทศ ในเทคโนโลยีใหม่ๆ และนำมาปรับใช้ สร้างรายได้มากมายมหาศาล ขออวยพรให้ทุกท่านที่แสวงหาความรู้ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

BOK : Body of Knowledge คืออะไร

ที่มา : BOK : Body of Knowledge คืออะไร. บริษัท คิวเอ็มแอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด
สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2567. <https://www.qmlcorp.com>



BOK: Body of Knowledge คืออะไร

BOK: Body of Knowledge หมายถึงความรู้ที่เป็นจริง ที่เป็น ความคิดรวบยอด หลักการ วิธีการ วิธีปฏิบัติ ที่ถูกบันทึก สัมภาษณ์มาเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้

BOK: Body of Knowledge เป็นโครงสร้างความรู้ ที่อยู่ภายในตัวบุคคล ที่เกิดจากการเรียนรู้ องค์ความรู้ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการถ่ายทอดจากประสบการณ์ หรือ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยความรู้เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ได้โดยตรง หรือสามารถนำมาปรับใช้ได้ เพื่อให้เหมาะกับสถานการณ์หรืองานที่กระทำอยู่เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นผู้รับสามารถนำไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ ได้

สังคมของนักวิชาการไทย (Thai technocrat) จะมุ่งการทำวิจัยเพื่อต่อยอดของทฤษฎีเป็นหลัก ส่วนใหญ่ที่เราจะรู้กันว่า ผลการวิจัยของนักวิชาการไทยส่วนใหญ่จะถูกเก็บเข้าห้องสมุด เพื่อต่อยอดฐานของทฤษฎีและความรู้ไปเรื่อยๆ ทำให้ผลตอบแทนการลงทุนทางวิจัยของประเทศไทย ค่อนข้างต่ำมากเมื่อเทียบกับชาติอื่นๆ ในโลก

สังคมของ BOK: Body of Knowledge เป็นสังคมที่หลากหลาย เพราะ BOK เกิดจากการทำงาน การปฏิบัติของแต่ละวิชาชีพ ที่ต่างกันแต่ละวิชาชีพ จึงทำให้องค์ความรู้ที่สั่งสม ต่อยอดกันมาไม่เหมือนกัน มีความเฉพาะด้านไปแต่ละสาขา สามารถหาได้จาก Website ต่างเช่น

- ความรู้ด้านการวิเคราะห์ทางธุรกิจ (Business Analysis BOK: BABOK)

แหล่งความรู้หลัก from the International Institute of Business Analysis (IIBA)

- ความรู้ด้านวิศวกรรมโยธา (Civil Engineer BOK)

- ความรู้ทั่วไป (Common BOK)

แหล่งความรู้หลัก for international information security professionals

- ความรู้ด้าน IT ของ Canadian (Canadian IT BOK: CITBOK)

แหล่งความรู้หลัก for Canadian Information Processing Society

- ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมการออกแบบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (The Information Technology Architecture BOK: ITABOK)

แหล่งความรู้หลัก free public archive of IT architecture best practices, skills, and knowledge

- ความรู้ด้านการบริหารโครงการ (Project Management BOK: PMBOK)

แหล่งความรู้หลัก from the Project Management Institute (PMI)

- ความรู้ด้านวิศวกรรมระบบ (System Engineering BOK: SEBOK)

- ความรู้ด้านวิศวกรรมซอฟต์แวร์ (Software Engineering BOK: SWEBOK)

- ความรู้ด้านการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management BOK)

แหล่งความรู้หลัก DAMA International Guide to Data Management Body of Knowledge

BOK เอาความรู้มาจากไหน

BOK: Body Of Knowledge เป็นสังคมแห่งการสั่งสม และการทดสอบว่าความรู้ที่ใช้ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ การสะสมและสั่งสมของความรู้ของ BOK ได้มาจากหลายวิธีการดังนี้

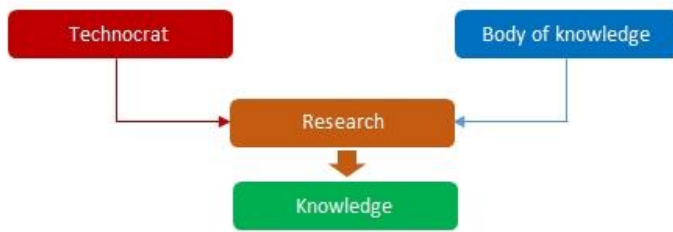
- สะสมจากความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดมาจากบุคคลอื่น (Knowledge transfer)

- สะสมจากประสบการณ์การทำงาน (Experience knowledge)

- สะสมจากการวิจัยพัฒนา (Research and develop knowledge)

- สะสมจากการประดิษฐ์ (Inventory knowledge)

- สะสมจากภายนอกทั่วไป (External knowledge)



การเติบโตของสังคม technocrat เชื่อมโยงหรือแตกต่างกันอย่างไรกับสังคมของ BOK

ทั้ง BOK และ technocrat ต่างเป็นสังคมที่สร้างความรู้ การก่อเกิดของความรู้ และการสั่งสมของความรู้ นั้นอาจจะต่างกันในเรื่อง หลักการและความเชื่อ แต่ทั้งสองก็มีจุดเชื่อมโยงในการพัฒนาการต่อยอดความรู้ที่คล้ายกันอย่างหนึ่งคือ การวิจัย (Research) ที่ทั้ง BOK และ technocrat มีวิธีการพัฒนาต่อยอดที่คล้ายกัน

ความแตกต่างกันของ technocrat กับ BOK ต่างกันที่จุดเริ่มต้นของความรู้

จุดเริ่มและตั้งต้นของความรู้ knowledge ของ technocrat เริ่มมาจากแนวคิดปรัชญา (Philosophy) และการทดลอง (Research) ก่อนที่จะจัดทำเป็นทฤษฎี (Theory) การต่อยอดของความรู้ของ technocrat จึงเป็นการเริ่มจาก ทฤษฎี สะสมและอ้างอิงกันขึ้นมาเป็นลำดับ

ส่วนจุดเริ่มต้นของ BOK: Body Of Knowledge เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการแก้ปัญหา ซึ่งอาจใช้หลักปรัชญาหรือไม่ก็ตาม แต่เป็นจุดที่เป็นจริง (ontology) ที่ปฏิบัติ (Practice) พิสูจน์ได้ (Research) ทำให้เกิดความหลากหลาย การพัฒนาความรู้ของ BOK อาจจะใช้ Theory เป็นกรอบ (Frame work) แต่การพัฒนาองค์ความรู้ก็จะมีทิศทางของมันเช่น ความรู้ด้านการจัดการ ที่จะพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกภายใต้กรอบสมมุติฐานเดิม

ส่วนหนึ่งที่ทั้งสองเหมือนกันคือ การใช้ตำรา (Text book) เป็นสิ่งแสดงออกขององค์ความรู้ที่เป็นรูปธรรม แต่ขณะเดียวกันในเชิงของ ตำรา ก็มีความต่างกันในเรื่องของการนำไปใช้ (practice) เพราะในส่วนของ BOK ตำราจะไม่ใช้ความรู้เชิงถาวร แต่จะเป็นความรู้ที่ต้องทดสอบ ทดลองปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการยอมรับว่าใช้ได้จริง (Validity) ตำรานั้นก็จะเป็นที่นิยมในสังคมของ BOK ซึ่งสังคมของ BOK เองก็จะให้เกียรติ ผู้สะสมและอธิบายองค์ความรู้ ที่สามารถใช้ได้จริง ที่เรามักจะเรียกกันเสมอว่า "กูรู" (GURU)

ที่มาของคำว่า กูรู (GURU)

GURU หรือ กูรู เป็นภาษาสันสกฤต ที่แปลว่า ครู (Teacher) ในสังคมของ BOK ที่มีความหลากหลาย เราจึงจำเป็นต้องยกตัวอย่างของความรู้แต่ละด้านขึ้นมา ยกตัวอย่างเช่น ความรู้เชิงการจัดการ (Management knowledge) จะมีการจัดลำดับของ GURU ด้านการจัดการทางหลาย Website ด้วยกันโดยวัดจากสิ่งพิมพ์ และตำรา ที่แสดงออกถึงองค์ความรู้

ยกตัวอย่าง Management GURU ณ. เวลาปัจจุบัน (25/5/2016) Website ของ <http://www.globalgurus.org/management/managementgurus30.php> ได้จัดลำดับของ Management GURU ไว้ 30 อันดับต้นของโลกมีดังนี้

Dr. John P. Kotter เป็นศาสตราจารย์ใน Harvard Business School มามากกว่า 30 ปี ผลิตตำรา

<https://www.qmlcorp.com/content/7424/bok-body-of-knowledge-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3>

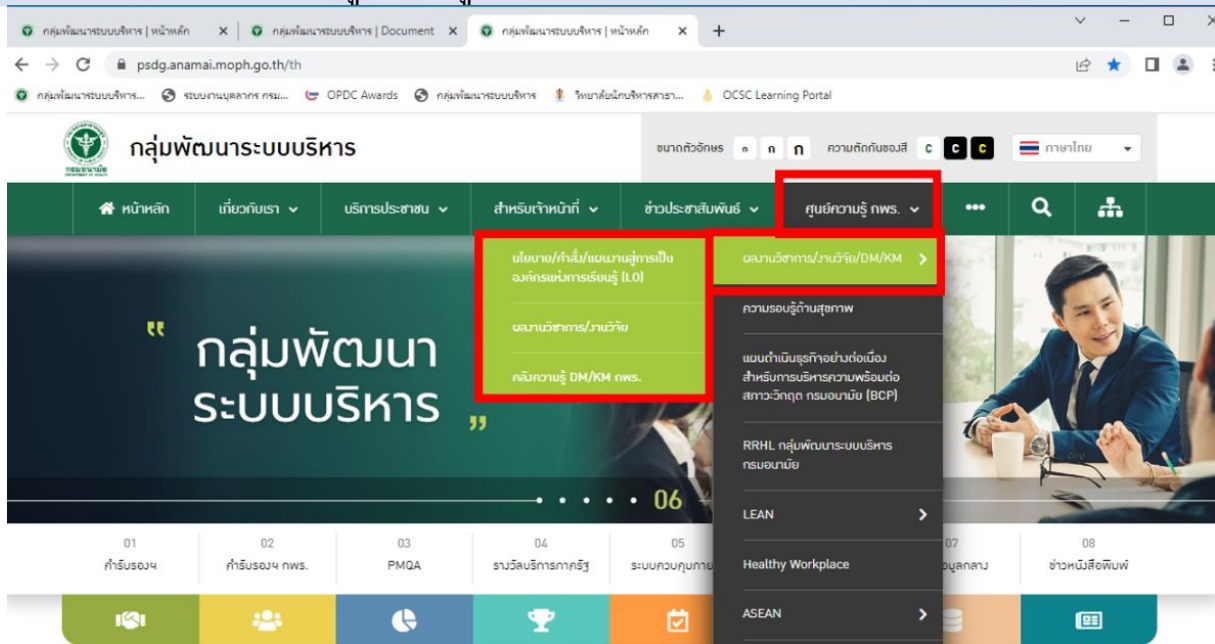
แหล่งที่มาของข้อมูล: https://en.wikipedia.org/wiki/Body_of_knowledge, <http://www.globalgurus.org/management/managementgurus30.php>

ผู้เขียน อุเทน เข้มขัน กรรมการผู้จัดการ

❖ คลังข้อมูลวิชาการของหน่วยงาน บนหน้าเว็บไซต์หน่วยงาน อย่างเป็นระบบและพร้อมใช้งาน

เว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย

ส่วนที่ 1 >> ศูนย์ความรู้ ของ กพร. >> ผลงานวิชาการ/งานวิจัย/DM/KM



คลังข้อมูลวิชาการของ กพร. เพื่อเป็นช่องทางในการค้นหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ และที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เป็นแหล่งรวบรวมจัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบและพร้อมใช้งาน ผ่านเว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เมนูศูนย์ความรู้ ของ กพร. ดังนี้

ฐานข้อมูลและการเผยแพร่ผลงานวิชาการ/นวัตกรรม

เว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย >> ศูนย์ความรู้ ของ กพร. >> ผลงานวิชาการ/งานวิจัย/DM/KM

- >> นโยบาย/คำสั่ง/แผนงานสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO) [ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง](https://psdg.anamai.moph.go.th/th/lo)
 - นโยบาย/แผนงาน การขับเคลื่อนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้
 - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนวิชาการ (กพว.) ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย
- >> ผลงานวิชาการ/งานวิจัย [ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง](https://psdg.anamai.moph.go.th/th/research)
 - เอกสารผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ
 - R2R (Routine to Research)
 - นวัตกรรม (Innovation)
 - เอกสาร/คู่มือ
 - คู่มือรายงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย
 - คู่มือ-แนวทางเกี่ยวกับการสมัครขอรับรางวัลบริการภาครัฐและการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
 - คู่มือ-แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในกรมอนามัย
 - คู่มือ-บริหารจัดการความเสี่ยงกรมอนามัย
- >> คลังความรู้ DM/KM กพร. (รวมทุกปี) <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/dm-km-psdg>

หมวดหมู่ความรู้ : การพัฒนาระบบราชการ สมรรถนะและทักษะที่จำเป็น ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความรอบรู้สุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

 - คลังความรู้ DM/KM กพร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/dm-km-psdg?textSearch=&category=6218>

เว็บไซต์กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย

ส่วนที่ 2 >> ฐานข้อมูลและการเผยแพร่ ข้อมูลความรู้ที่สำคัญและจำเป็น ตามภารกิจของหน่วยงาน



1. การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ (ระดับกระทรวง/กรม/หน่วยงาน)

<https://psdg.anamai.moph.go.th/agreement>

- ☑ ตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของกรมอนามัย
- ☑ คำรับรองการปฏิบัติราชการกรมอนามัย
- ☑ คู่มือรายงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการหน่วยงานในสังกัด กรมอนามัย
- ☑ แบบฟอร์มการจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด (KPI Template) ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย
- ☑ คำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย ประจำปี
- ☑ เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจงเกณฑ์ฯ

● เอกสารปี 2567 >> <https://psdg.anamai.moph.go.th/agreement?textSearch=&category=6070>

2. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและระบบราชการ 4.0 (PMQA/PMQA4.0)

<https://psdg.anamai.moph.go.th/pmqa-activities>

- ☑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ PMQA กรมอนามัย ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/cms-of-64>
- ☑ คู่มือ-หลักเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA 4.0) ได้แก่ หลักเกณฑ์การประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ4.0 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2567) เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) พ.ศ. 2562 ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/cms-of-58>
- ☑ Best Practice รางวัลเลิศรัฐ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/cms-of-60>
- ☑ ผลการพัฒนางานที่เป็นการเลิศของกรมอนามัย (Application Report หมวดที่ได้รับรางวัล) ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/cms-of-62>
- ☑ Application Report ของกรมอนามัย ที่ส่งสมัครขอรับรางวัล PMQA/PMQA 4.0 ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/pmqa-report>
- ☑ หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA/PMQA 4.0 ประจำปี 2567 ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/cms-of-74>
- ☑ กิจกรรมการขับเคลื่อน PMQA/PMQA 4.0 กรมอนามัย ประจำปี 2567 ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/pmqa-activities>

3. การยกระดับผลการดำเนินงานของกรมอนามัยสู่รางวัลคุณภาพ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/psa-award>

- ▣ นโยบายการขับเคลื่อนผลงานของกรมอนามัยสู่รางวัลคุณภาพตามหลักเกณฑ์รางวัลเลิศรัฐ
- ▣ การส่งผลงานกรมอนามัยเพื่อสมัครรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567 : รางวัลบริการภาครัฐ (PSA) และ รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (PGA) ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/psa-award>
 - แบบฟอร์มการสมัครรางวัลบริการภาครัฐ ประจำปี 2567
 - แบบฟอร์มการสมัครรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567
- ▣ หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลบริการภาครัฐ ประจำปี (สำนักงาน ก.พ.ร.)
ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/psa-manual>
- ▣ หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี (สำนักงาน ก.พ.ร.)
ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/tepga-manual>
- ▣ ผลงานที่กรมอนามัยได้รับรางวัลบริการภาครัฐ PSA / รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม PGA
ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/anamai-tpsabest>
- ▣ ผลงานต้นแบบ (Best Practice) รางวัลบริการภาครัฐ ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/psa-best>
- ▣ ผลงานต้นแบบ (Best Practice) รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/cms-of-116/207344>
- ▣ การสมัครรางวัล United Nations Public Service Awards
 - คู่มือแนวทางการสมัครขอรับรางวัล UNPSA ประจำปี /เอกสารชี้แจงแนวทางและหลักเกณฑ์การสมัครรางวัล UNPSAลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/unpsa-manual>

4. การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการกรมอนามัย

- ▣ กำหนด/ปรับปรุง ส่วนราชการ ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/structure01>
- ▣ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน พัฒนาโครงสร้างกรมอนามัย ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/structure02>
- ▣ ความรู้/นโยบาย/แนวทาง/ข้อสั่งการด้านการพัฒนาโครงสร้างส่วนราชการ ลิงค์ <https://psdg.anamai.moph.go.th/th/manual>